

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen nedeljka in dneva po prazniku

Pozdravljeni!

Gasilstvo, to lahko mirno rečemo, je ena najbolj priljubljenih in v duši slovenskega ljudstva najbolj vkoreninjenih organizacij.

Gasilstvo je prostovoljna organizacija v najmenjše pomenu besede. Vanjo gotovo ni treba nikogar siliti ali mu prigovarjati: to se skoro samo po sebi razume, da mora naš fant ali mož, če je od fare, biti član gasilskega društva. Ta spontanost je, kar gasilsko organizacijo v prvi vrsti odlikuje in zaradi česar je prava ljudska, resnično narodna organizacija, ki ne potrebuje nobene reklame.

Ideja gasilstva je pač produkt onega človekoljubja, tiste ljubezni do bližnjega in solidarnosti v nesreči, tiste medsebojne nesebične pomoči, ki jo vsak naš človek drugemu izkazuje iz naravnega čuta, kaj je dolžan svojemu bližnjemu, in iz krščanske ljubezni, ki ta čut najgloblje utemeljuje in povzroča. V gasilski organizaciji prihaja vzajemnost našega naroda v oseh zadevah, ki se tičejo usode občestva, najbolj naravno in krepko do izraza. Misel gasilstva je narodna misel v najbolj pristnem pomenu.

V gasilstvu se vsak lahko koristno udejstvuje: v njem so se naši ljudje najprej naučili discipline, ki sloni na lastnem spoznanju odgovornosti pred celoto; gasilska društva so solidarnost našega naroda krepila in razvijala in so zaradi tega vedno igrala vlogo v našem javnem življenju. V gasilskih društvih so se v zavesti skupne nevarnosti, ki preti vsakemu članu naroda brez razlike in ki jo je treba odprati za vsako ceno, izraževala najhujša naspotja. V njih se gleda na vsakega v prvi vrsti kot na človeka, ki je vsak, naj bo reven ali bogat, učen ali preprost, dober ali slab, pomoči potreben. V gasilskih društvih se negujejo najboljše moralne tradicije, ki naš narod socialno vežejo, in brezdoma se imamo njim mnogo zahvaliti za to, da naše ljudstvo še vedno trdno drži skupaj, da se stanovske razlike niso še razvile ko drugod v nepremostljivo nasprotstvo, da razni nazori niso iz ljudi naredili drug drugemu neizprosne sovražnike. Da gasilska društva poleg drugih verskih in kulturnih združenj v našem narodu zadržujejo procese razkrajanja in krepijo one nagone in čednosti, ki nas družijo, to je ena njihovih največjih zaslug mimo pomoči, ki jo po svojih pravih izkazujejo bližnjemu od slučaja do slučaja.

To so momenti, ki našemu gasilstvu narekujejo njegovo pot in metode tudi za bodočnost. Duha vzajemnosti, bratske pomoči, požrtvovalnosti v službi celote, borbe ne samo proti elementom narave, ampak tudi proti zlim elementom v našem lastnem narodnem organizmu — proti neznačajnosti, figostru in perfidni sebičnosti v prvi vrsti — osega tega nam bo v bodoče v še veliko večji meri treba nego doslej, da se ohraniti narod in država in da se okrepi ter napreduje. K dejanski in krepki pomoči pri tej prevažni moralni in socialni nalogi bo slejkoprej poklican tudi naš gasilec po oplivu in akcijskem radiju svojega nesebičnega delovanja za bližnjega, po svoji poziciji v ljudstvu, ki mu je gasilstvo tako blizu in tako pri srcu, po izporočilih svojih starin in starost pa svojih prvih delavcev, kojih imena so v naši zgodovini z zlatimi črkami zapisana.

Še ena lastnost diči naše gasilstvo: skromnost, tista skromnost, ki iz nje izhajajo vsa velika in resnično koristna dela. Ta skromnost je rojena iz preprostosti našega ljudstva, ki je obenem največja globokost. Zato v našem gasilstvu vseskozi vije ljudski duh, ki je boljši, trajnejši in vrednejši od duha časa; tisti duh, iz katerega izvira pristnost ljudskega mišljenja in čutenja, njegova pristrana vera, zdrava in nepokvarjena sodba v oseh zadevah pa dobro srce, ki neskončno več velja ko vsa nadrdana in napredavana »izobrazba« in ki nas bodo edine rešile propada in degeneracije. Dokler bo ta zdravi, res narodni duh živel v našem gasilstvu, se bomo vedno lahko nanj zanesli kot na jak faktor našega duhovnega in moralnega napredka.

Zato se te dni skupaj veselimo z našim gasilstvom in z gosti iz oseh slovanskih narodov in držav, ki so se zbrali v naši Ljubljani k tem slavnostnim dnevom. Naj bi tudi ti dnevi v našem gasilstvu okrepili zanesljivost njegovih važnih nalog in mu dali vzpodbudo, da svoje sile še bolj posveti bližnjemu, narodu, državi; da še globlje pojmi samo sebe; da se bo še bolj čutilo odgovorno za občo blaginjo; da bo vedelo, da njegova

Komunisti pustošijo Kitaj z ognjem in mečem

Grozodejstva boljševiške soldateske v Čang-Ša so dovedla do vojne nevarnosti -- Japonska pošlje 4 bojne ladje v kitajske vode -- Britansko brodovje dobilo povelje, da odpluje v Šanghaj -- Lakota in anarhija

London, 2. avg. os. Iz Tokio poročajo, da je japonska vlada dala povelje 4 bojnim enotam, da takoj odplujejo v obrečje Jang-tse-kianga ter vzamejo varstvo japonskih podanikov in njih premoženja v svoje roke, brez ozira na kako kitajsko vlado. Nadalje je japonsko zunanje ministrstvo sporočilo inozemskim veleposlanikom željo, da se napravi skupna demarša vseh velesil pri kitajski vladi, ter da se od nje zahteva, da takoj prekrine s civilno vojsko, ker je pokazala, da nima moči, da bi uspešno odbila boljševiške napadalce. Ta oster nastop japonske vlade je postal potreben, ker so rdeče čete požgale vse tujezemske konzulate v mestu Čang-Ša, katerega so pred par dnevi oplenile. Po celem Japonskem vlada veliko razburjenje, ker nikdo ni pričakoval tako nenadne poostrove položaja, ki je možnost vojne postavil v neposredno bližino.

Informacije, ki prihajajo iz angleške admiraltete, poročajo, da sta odpluli dve angleški oklopnici iz Singapurja v kitajske vode in da je takisto dobilo angleško brodovje v Hongkongu povelje, da se pridruži dvema torpedovkama, ki sta na potu iz Tsingtaua v Kuling, da rešita britanske podanike nevarnosti, da jih komunisti ne pobijejo.

London, 2. avg. os. Zadnje vesti iz Daljnega vzhoda so zelo pesimistične. Sicer razglasa nacionalna vlada v Šanghaju, da so redne kitajske čete zopet zavzele mesto Čang-Ša in da so bili komunisti vrženi nazaj v provincijo Hunan, a ta poročila, četudi resnična, ne morejo zbuditi velikega upanja v odporno moč kitajskih rednih čet. Saj je znano, da razpolagajo komunisti baš v provinciji Hunan, torej v neposredni bližini mesta Han-Kau z izredno dobro opremljeno armado 100.000 mož, ki se pripravljajo na pohod proti mestu. Železnica Peking-Han-Kau je že deloma v rokah rdečih vojsk. Topničarke velesil, ki so bile stacionirane v Šanghaju, so odplule po reki, da preprečijo nove masakre svojih podanikov in da vzamejo s seboj misijonarje, od katerih ni znano, če so še živi in kje se nahajajo.

Tako stoji v Čang-Šaju deset malih bojnih ladij evropskih velesil, v Han-kavu pa dve mali angleški oklopnici, ena ameriška in veliko manjših kanonirk, ki so vse noč in dan pripravljene na boj. Trgovske ladje pa že več dni vkrcavajo tovarne in njih premoženje in jih vozijo po reki doli do Šanghaja. Komunisti so celo že streljali na angleške bojne ladje, ki pa niso odgovarjale, da ne izzovejo mednarodnega konflikta.

Nacionalistična vlada sicer zagotavlja vse velesile, da bo sama čuvala tuje državljane in njih imetja, a vse to so le lepe besede, ker se je pri masakrih v Čang-Šaju zadostno pokazalo, da njeni vojaki niso zanesljivi. Velesile hočejo na vsak način preprečiti, da se isto prelivanje krvi in isto barbarsko klanje ponovi za slučaj, da bi rdeči zasedli Han-Kau.

Novice, ki prihajajo iz notranjosti Kitajske, so strašne. Povsod, kjer gredo rdeče armade, je samo pustošenje in ropanje. Rdeči nosijo seboj smrt in razdejanje. Po poročilih je cela provinca Hu-Nan dol do jezera Tu-Ting-Hu zasedena po komunistih. Če zasedejo še mesto Han-Kau, potem imajo pot odprto na Nanking in na Peking in ni je sile, ki bi se jim od strani Kitajcev mogla zoperstavljati. Tudi v obrežnem ozemlju je polno boljševiških agentov, ki ljudstvo pripravljajo na prihod rdečih vojsk.

Moskva, 2. avgusta. rr. Boljševiško časopisje vse radostno opisuje »velikano zmago« kitajskih komunistov. Sovjeti predvidevajo že ustoličenje sovjetske vlade na Kitajskem, ki bo prepodila zadnjega tujca iz tako dolgo osuženega dežela. Sovjeti bi napravili konec vsem težavam in na Kitajskem bi vzcvetelo novo udobnostopolno življenje. Stališče sovjetskih novlin zadosti označuje po-

men sedanjih krvavih dogodkov na Kitajskem in če so velesile še čakale do sedaj, ne smejo več pustiti, da se Kitajska prelevi v kaotično puščavo.

Rim, 2. avgusta. x. V Vatikanu vlada veliko vznemirjenje, ker ni nobenih poročil o usodi, ki je začela katoliške misijonarje v od rdečih armad opustošenih provincah. Zadnje poročilo datira od 21. junija in je poslano od patra Baima, ki opisuje sedanjo rdečo revolucijo kot najresnejšo in najnevarnejšo v celi povojni dobi. Propaganda Fide je sprejela nadalje obvestilo, da so jezuitski misijonarji v Hu-Pei v Honanu bili vjeti od komunistov, istotako misijonarji v Ank-Wei zapadno od Nankinga. V Hu-Pei so obstojali trije apostolski vikarijati in tri apostolske prefekture, ki so razpolagale s 155 evropskimi in 58 kitajskimi duhovniki-misijonarji. Katoličanov je živel v tem območju 130.000, 329 šol s 6672 učenci, 11 gimnazij s 393 dijakov, 2 semenišči s 45 bogoslovci, 12 bolnišnic s 7085 bolniki in 15 sirotišnic s 957 sirotami. Položaj se smatra za brezupen. Po rimskih cerkvah se molj za misijonarje.

Rim, 2. avg. as. Rimski zavod frančiškanskih misijonarjev je dobil strašna poročila o sedanjem stanju na Kitajskem, kjer ropajo brez kazni roparske tolpe vse, kar jim pride pod roko. Tako se poroča iz province Šensi, da je že dve leti trajajoča strašna lakota uničila vse in onemogočila vsak red. Roparske tolpe ropajo brez kazni. Pri vojaštvu vlada popolna anarhija. Že več mesecev nihče več ne ve, kdo je prav za prav vrhovni poveljnik vojske. Kamor pridejo vojaki, jemljejo s seboj enostavno vse, kar je za njihovo rabo. Nekega škola je ljudstvo moralo odkupiti z odkupnino 500 dolarjev. Mnogi kraji so popolnoma uničeni in sploh več ne obstojajo. Na poljih je videti vse polno cunj in mrtvaških lobanj. Zdi se, da je vsa dežela postala afriška puščava.

Sklepi sinajske konference

Na poti do carinske unije med Jugoslavijo in Romunijo

Bukarešta, 2. avgusta. AA. Rador poroča: Konferenca v Sinaji je zaključila svoja dela. V sklepnem komuniqueju se veli:

Delegaciji obeh držav sta sprejeli sklep, da se bosta prizadevali, da se poljedelskim pridelkom Romunije in Jugoslavije zagotovi prvenstvo pri prodaji na evropskih tržiščih, ne samo v bodoče, nego že pred potekom trgovinskih pogodb teh držav z ostalimi državami. Konferenca je sklenila priporočiti obojema vlada, da v celoti sprejmeta sklepe bukareške konference romunskih, jugoslovanskih in medjarskih strokovnjakov, glede odgovora, ki naj se pošlje na vprašanje, zadano po Društvu narodov. Konferenca je sklenila poveriti ministroma za trgovino obeh držav vodstvo pogajanj, ki jim bo namen sprejetje dogovorjenega programa. Strokovnjaki bodo že zdaj začeli delati na uresničenju tega programa. Izdelali bodo načrt trgovinskega modusa živendi, ki naj se uveljavi pred prvim septembrom t. l. Prav tako bodo strokovnjaki proučili že sprejete predloge glede trgovinske pogodbe, carinske konvencije in veterinarske konvencije, ki naj se sklenejo med Jugoslavijo in Romunijo. Obe delegaciji bosta zaprosili svoji vladi, da v prvi vrsti in čimprej mogoče obvestita češkoslovaško vlado o delih in rezultatih konference.

Po končani seji so delegati odšli na železnisko postajo, kjer so pozdravili kralja Karola II. ob njegovem prihodu v Sinajo. Vlada se je razgovarjal z jugoslovanskimi delegati in izrazil svoje zadovoljstvo nad velikim uspehom konference.

Bukarešta, 2. avgusta. AA. Rador poroča: Sinoči so jugoslovanski delegati, prihajajoči iz Sinaje, prispeli v Bukarešto ob 23. uri. Opolnoči so nadaljevali pot proti Konstanci. Jugoslovanska delegacija poseti danes bojišča v Dobrudži, kjer je minister dr. Kumanudi sodeloval pri bitkah leta 1916.

Sinaja, 2. avgusta. AA. Celoten romunski

Evharistični konpres

Zagreb, 2. avgusta. p. Ob priliki evharističnega kongresa bo vozilo v Zagreb 26 posebnih vlakov. Iz Slovenije bo vozil 1 vlak 16. avgusta ob 22.39 z Jesenic preko Ljubljane v Zagreb, kamor dospe ob 6 zjutraj. Drugi vlak bo vozil iz Maribora 16. avgusta ob 6 in prispe v Zagreb ob 11.

organizacija nima samo namena neposredne pomoči v sili, ampak tudi ogromen narodno-vzgojen pomen. V tem smislu naj živi, naj raste, naj krepko napreduje naše gasilstvo, naše ljudstvo pa naj se svoje gasilske organizacije oprijema še bolj in naj ji daje svoje najboljšie sinove!

Krivda „Morosinija“ je izven vsakega dvoma

Sibenik, 2. avg. p. Posebna komisija iz Sibenika, sestavljena iz pomorskih strokovnjakov, se je podala na mesto v pašmanskem kanalu, kjer se je zgodil karambol »Morosinija« in »Karadjordja«.

Po natančni preiskavi vseh dejstev je ta komisija uradno ugotovila, da se je dogodil karambol »Karadjordja« in »Morosinija« 180 m od obale otoka Galešnjaka. Torej je jasno dokazano, da je »Karadjordje« usmeril svoj kurz na desno do skrajne meje možnosti in da ni mogel pri tej priliki kreniti bolj na desno, sicer bi bil udaril ob greben otoka Galešnjaka. »Morosini« pa je imel na desni strani 1000 metrov prostora in se je mogel neovirano gibati. To dejstvo očitno dokazuje krivdo »Morosinija« za strašni karambol. Na mestu, kjer je prišlo do nesreče, so potapljači na dnu morja našli predmete, ki so padli ob karambolu s »Karadjordja«.

Vpis v učiteljske šole

Kr. banska uprava objavlja: Po odloku ministrstva prosvete z dne 17. julija 1930 se morejo vpisati v I. razred učiteljske šole učenci(ke), ki v kolledarskem letu, v katerem se vpisujejo, še ne izpolnijo 18 let. Druge starostne meje ni. To se objavlja, da ne bo nepotrebnih prošelj za izpregled starosti.

Dunajska vremenska napoved: V splošnem bo za enkrat še jasno vreme, kmalu pa bo postalo tu in tam oblačno, verjetno nevihte, zelo toplo.

Tako čisti VIM
Vaše nož!

Kročnike, skleda, ponve in jedilni pribor,
Snažiš z VIM-om se čisti in sveti!

Anglija in Kitaj

London, 2. avg. os. Dodatno k poročilu o trgovski delegaciji, ki ima potovati v Kitaj, javljam, da je ministrstvo za trgovino že objavilo imenik vseh udeležencev, katerih je 13. Predsednik komisije je Sir Ernest Thompson, specialist za trgovino z bombažem, in Mr. James Bell, tajnik sindikata tekstilnih delavcev. Po nalogu ministrstva se bo komisija mudila najprej en mesec na Japonskem ter potem nekoliko mesecev po različnih provincijah na Kitajskem, da prouči možnosti za dvig angleške trgovine v tej zemlji. Oficijalni delegaciji se bo pridružil tudi veliko zastopnikov raznih podjetij in finančnih zavodov.

Španija se vrača k ustavnemu življenju

Kritika vlade generala Berenguerja postaja vedno živahnija. — Santiago Alba se pojavlja kot mož bodočnosti

Barcelona, 2. avg. ps. Obe mednarodni razstavi v Barceloni in v Sevilji sta pozornost španjskega naroda obrnili proč od političnih vprašanj. Sedaj, ko so se vrata zaprla, vstajajo zopet stari problemi in stara nasprotstva. Iz vsega političnega vrvenja, ki je tukaj pestro in živahno kot je španjski značaj, se polagoma prikazuje postava starega liberalnega voditelja Santiago Albe kot onega človeka, ki bo najbrže poklican, da v prihodnjih mesecih in letih vodi usodo španske države.

Vlada Primo de Rivero se je morala ukloniti drugi diktaturi, ki je bila v Španiji močnejša od politične, namreč železnemu gospodarskemu zakonu. Diktatorske oblasti, s katerimi je razpolagal Primo de Rivera, so se bile izrabile na političnem polju, gospodarska vprašanja pa so ostala nedotaknjena. Prevladovalo je takrat mnenje, da mora političnemu izboljšanju slediti avtomatsko tudi gospodarsko. Se-le, ko se je na svetovnih borzah izvršil nenadni napad na špansko valuto in strmoglavil njeno vrednost na 70%, torej na nižino, katere v Španiji ne poznajo od leta 1898., se je vlada zavedla svoje zmote in je začela misliti na stabilizacijo. Padec diktature je bil logična posledica te zmote, in prišla je druga, takomenovana prehodna vlada, ki naj bi Španija, je bila peseta vedno pod nominalno vred-rešila valuto nadaljnje padanja.

Sicer Španec ne posveča veliko pažnje na to, dali ima zdravo ali nezdravo valuto. Odkar obstoji Španija je bila peseta vedno pod nominalno vrednostjo. Vendar pa je tudi Španec začel čutiti težo nezdravega gospodarstva, ko je peseta naenkrat zgubila eno tretjino svoje vrednosti.

Španija ima v prometu vsega skupaj 4 milijarde 385 milijonov papirnatih peset (okrog 26 milijard

dinarjev), katere more pokriti z 2 milijardami 448 milijoni zlatih pezet. Krifje je torej zdravo, nadpolovično. Padanje pezete ima torej še druge vzroke, ko pa izključno borzne. Diktatura ni nikdar položila jasnega državnega proračuna, tako da inozemski gospodarski krogi niso nikdar vedeli, če je izravnani ali ne. Poleg tega so obstajali še tajni kanali, po katerih se je državi denar iztekal brez vsake kontrole. To vstvarja nezaupanje, četudi razmerje med papirnatim in zlatim denarjem govori nasprotno.

Vlada generala Berenguerja je to uvidela in se pripravila z resno voljo, da odstrani še druge razloge psihološkega značaja, ki nosijo odgovornost za padanje valute in silijo državo v inflacijsko politiko.

Vlada Berenguerja nadalje tudi ve, da je gospodarstvo države danes rezultanta nešteto raznovrstnih gospodarskih interesov, in da se zatorej more postaviti na zdravo podlago le, če vsi ti interesi sodelujejo, z drugimi besedami, da mora narod v kakšni obliki pri vladi sodelovati. Berenguer je napovedal, da misli izvesti nove volitve še tekom te jeseni, najbrže okrog 15. septembra. Definitivna stabilizacija španske valute bi torej ne bila mogoča pred imenovanim datumom, razun, če bi se sedanji vladi posrečilo, da pritegne zastopnike političnih skupin, ki so sedaj v opoziciji, in ki bi se pred sklicanjem parlamenta s svojim sodelovanjem omogočile finančno reformo.

V tukajšnjih krogih prevladuje vtis, da se ta želja Berenguerja ne bo izpolnila, in da bodo prišli drugi ljudje, ki bodo ta program izpeljali. Kritika sedanje vlade postaja namreč zopet zelo popularna. V listu »ABC« čitam med drugim tole opombo: »Pod diktaturo smo sicer živeli brez prav-

nega reda, a v javnosti je vladal red in mir. Sedaj pa še vedno nadaljujemo brezpravno stanje, samo da ni več miru in varnosti v javnem življenju, reda pa še manj.« Odstraniti avtoriteto, delati poklone ulici, to še ni pot k demokratičnemu pojmovanju države.

Zato so vse oči vprte v osebnost Santiago Albe, kojeva razgovor s kraljem Alfonzom meseca maja v Parizu je odmeval po celim svetom. Republikanci, ki so v Albi videli svojega predstavnika, so seveda razočarani. Santiago Alba je v pariškem razgovoru kralju jasno namignil, da on ni nikak republikanec, vsaj za enkrat ne, ampak da zastopa »stališče, da se mora uvesti v Španiji monarhija po angleškem vzoru, ki monarha postavlja v sredino državnega življenja, ga obda kot čuvatelja tradicij z zvestobo in spoštovanjem, a ga odmakne vsakemu vplivu na politično-ustavno življenje naroda. Iz tega sledi, da se je Alba odkrižal republikancev in da se pripravlja, da izvrši ustavno reformo na ustaven način, kadar bo za to prišel čas, s pomočjo novih ljudi, ki še niso vpisani v eno obstoječih strank in katere bo šele formiral. Ne revolucija, ampak radikalna obnova, to je, mislim, formula Albe, katero je odobrili tudi kralj. Alba, svoje dni republikanec, se je brez dvoma prepričal, da Španija s svojim velikanskim številom analfabetov še ni zrela za »demokratsko republiko« in da mora preiti skozi radikalno in temeljito obnovo v vzgojnem in socialnem polju, predno bo v stanu sprejeti svobodno demokratske republike. Do tega časa, ki je še zelo oddaljen, pa je vloga krone, četudi bi bila samo častna, da štiti tradicije naroda. V Španiji se pripravljajo veliki dogodki, vodila jih pa bosta kralj Alfonz in pa stari liberalci in republikanci Santiago Alba.

V labour-stranki ni nobene krize

London, 2. avg. os. Nekateri inozemski listi so objavili tendencične vesti, da namerava parlamentarna labour-stranka vsled notranjega nesoglasja spremeniti osebje nekaterih vodilnih mest. V zvezi s tem se je raznesla vest, da bo minister Arthur Henderson prevzel vodstvo stranke namesto predsednika vlade Ramsey Macdonalda. Po informacijah, dobljenih na odgovornem mestu, je dovoljeno sklepati, da so te vesti izmišljene ali pa se razširjajo od strani, ki ima interes na tem, da otežijo stališče sedanje angleške vlade v bodoči imperijalni in indski konferenci. Ramsey Macdonald je danes med labouristi morda edina osebnost razun Thomasa, ki vziva najširše simpatije vseh parlamentarcev brez razlike strank. Njegova avtoriteta v stranki ni bila nikdar osporjena.

Agrarni program laburistov

London, 2. avg. as. Angleška vlada se je po daljšem pritisku konservativcev odločila da kot alternativo k zaščitni carini za živila objavi socialni agrarni program v svrhu pobijanja brezposelnosti. Dovoliti hoče pod olajšanimi pogoji, da delavci pridobijo zemljo, da bodo mogli pridivati zelenjavo in rediti živino. Obenem je poljedelsko ministrstvo izdalo nove statistične podatke o nazadovanju poljedelstva v Angliji. Obdelana površina se je zmanjšala za 50.000 ha, število zaposlenih pri poljedelstvu pa za 28.000 ljudi.

Kanadske volitve so okrepile britski imperij

London, 2. avgusta. os. Tukaj z začudenjem beremo komentarje nekaterih evropskih časopisov, ki hočejo pripisati kanadskim volitvam popolnoma nasprotni namen, kot ga v resnici imajo. Tako se, recimo, trdi, osobito v francoskih časopisih, med katerimi se nahajajo listi kot »Temps«, da pomeni zmaga konservativcev velik udarec na propagando za medimperijalno carinsko zvezo, iz razloga, ker je novi predsednik vlade Richard B. Bennett zagrizen pristaš protekcionistične struje, naperjene tako proti inozemskim državam kot proti Angliji in njenim dominijonom. Pri tem je treba pripomniti, da francosko časopisje ni novi orijentaciji simpatično zato, ker pomeni zmaga konservativcev zmago anglosaksonskega elementa v Kanadi. V tukajšnjih krogih je razpoloženje nasprotno. Bodoča imperijalna konferenca bo pokazala, da pomeni prihod konservativcev na vlado v Kanadi velik pridobitek za notranjo konsolidacijo britanskega imperija in ukrepitev britanske fronte napram zunanjemu svetu.

Pred kapitulacijo Gandija

London, 2. avg. as. Indijski politiki, ki so govorili z Gandijem in drugimi indijskimi voditelji, k so v zaporih, nameravajo predlagati podkralju, da se dovoli Gandiju in tovarišem kratek dopust, da se bodo mogli na kraju, določenem po vladi, dogovoriti o prenehanju njihovega pokreta.

Vatikanski denar

Rim, 2. avg. as. Med italijanskim finančnim ministrom in vatikanskim guvernerjem se je večeraj podpisal dogovor o kovanju vatikanskega denarja. Denar bo izdelovala italijanska kovnica. Za zlati kovani denar ni določena nobena meja, srebrnega denarja pa se bo kovalo za 750.000 lit v kovanjih po 5 in 10 lit. Razen tega bodo kovali novce v niklu za 236.000 lit, v bakru pa za 40.000 lit, skupaj za 1 milijon lit. Že danes se smatra, da bo ta kovani denar kmalu izginil v rokah zbiralcev. Srebrni in niklasti denar bo imel enako vsebino kakor italijanski in bo imel tudi v Italiji zakonit kurz. Pogodba za kovanje denarja trajala 10 let. Vatikanski zaenkrat ne namerava izdajati papirnatega denarja.

Predsednik vlade v Sarajevu

Programatičen govor g. predsednika

Belgrad, 2. avg. m. Iz Sarajeva poročajo: Predsednik vlade general Peter Zivković je sredi prireditel banket, na katerem so bili poleg ministra za pravosodje Sršića in bana Drinske banovine Popovića povabljeni mnogi ugledni Sarajevčani, med njimi nadškof dr. Šarič, pravoslavni metropolit in zastopniki kulturnih društev in organizacij. Na banketu je imel predsednik vlade tale nagovor:

»Že večkrat sem bil v Sarajevu, danes pa sem prvokrat obiskal Sarajevo, odkar je središče Drinske banovine. Da je to mesto doseglo važen pomen, tako v političnem, kakor v gospodarskem oziru, se ima zahvaliti Nj. Vel. kralju, ki je 6. januarja 1929 presekal vse sledove preteklosti, ki je bila pripeljala bodočnost naše kraljevine skoro do roba propasti. Nj. Vel. kralj je dal njenemu življenju novo smer. Zato sedaj, kakor tudi vedno, v znak hvalečnosti velikemu vladarju, ki dan in noč skrbi za dobro in srečo svojega naroda, vzkliknimo v pozdrav: »Naj živi Nj. Vel. kralj in Njegov vzvišeni kraljevski dom!«

Ogromno navdušenje je sledilo tem besedam. Klici kralju in kraljevemu domu so trajali zelo dolgo. Predsednik vlade je nato nadaljeval:

»Z zakonom od 3. oktobra 1929 se je ustanovila drinska banovina s sedežem v Sarajevu. Drinski banovini je radi njenega osrednjega položaja, kakor tudi radi tega, ker so v njej zastopniki vseh veroizpovedi našega naroda, pripadla velika vloga v izvajanju jugoslovanske ideje in misli. Da bi se ustreglo takemu pozivu, in takemu pričakovanju, je potrebno, da se brez ozira na vere in plemena in brez ozira na bivše stranke snidemo na skupnem delu za ureditev naše države v duhu manifestata Nj. Vel. kralja in proglasa, ki ga je kraljevska vlada izdala v svoji deklaraciji v prejšnjem mesecu.

Pozabljenju pripuščamo vso slabo preteklost. Iskreno gremo na novo delo v nacionalni in državni

smeri za gospodarsko in kulturno okrepitev naše države. Vsi bomo verovali v njeno moč in varovali njen ugled v tujini. Sarajevo mora po svojem političnem in zgodovinskem položaju v tej smeri prednjačiti in služiti za primer ne samo v svoji banovini, marveč pred vsemi ostalimi kraji v naši kraljevini. Ta navodila sporočite z mojimi pozdravi vred vsemu prebivalstvu.«

Nato je predsednik vlade dvignil čašo in nazdravil prosperu Sarajevskega mesta in Drinske banovine. Predsedniku vlade je odgovoril sarajevski župan Mutevelić in izrazil udanost Sarajevčanov in Drinske banovine kralju in kraljevskemu domu ter poveljeval delu predsednika vlade in kraljevske vlade.

Iz Sarajeva je predsednik vlade potoval preko Konjice v Mostar, kjer je bil prav tako prisrčno sprejet kakor v Sarajevu. Nato je krenil proti Dubrovniku.

Kakor smo poročali, je predsednik vlade v teku svojega bivanja v Sarajevu sprejel sarajevskega škofa dr. Šariča, pravoslavnega metropolita Simunića in se z njima razgovarjal o verskih in cerkvenih vprašanjih v Bosni. Posebno je naglašal potrebo verske strpnosti med raznimi veroizpovedmi. Prav tako se je razgovarjal o zakonih za posamezne veroizpovedi, ki so v poslednjem času izšli. Predsednik vlade je naglašal, da se s temi zakoni nameravalo storiti to, da se religije še bolj učvrstijo med ljudstvom in da se prav tako preseka vse borbe med posameznimi veroizpovedmi. Dejal je:

»Vlada je te zakone izdala obenem s posebnim programom o ureditvi cerkvenih odnosov. Vi duhovniki ste najboljši sodelavci vlade pri izvrševanju tega programa. Naloga, ki pripadajo duhovščini, niso mogli več delovati. Ko so pogasili požar, se ste odločili in agilni v izvrševanju svojih nalog.«

Prvi avgust je potekel poudar mirno

Praga, 2. avgusta. AA. ČTK poroča, da je ves večerjšnji dan potekel brez pomembnejših incidentov. Dozdej ni bil sporočen niti en poskus manifestacije. V Mladí Boleslavi severno-vzhodno Prago so trije komunisti skušali vdreti v mesto, kar jim je bilo preprečeno. Poročajo, da je do neznatnih izgredov prišlo v industrijskem predelu Ostrove na Moravskem.

Budimpešta, 2. avgusta. AA. Korbiro poroča, da se je sredi zbralo nekaj stotin komunistov, ki so manifestirali po ulicah, vendar je policija preprečila vsakršno manifestacijo. Ker so se komunisti policiji uprli, je bilo kakih 300 manifestantov aretiranih, od katerih so jih 50 spet spustili. Policija je gospodar položaja.

Za omiljenje brezposelnosti

Berlin, 2. avgusta. as. Nemška vlada smatra, da bo lahko v prihodnjih 2 do 3 letih pripravila 180 do 200 milijonov mark za delno odpravo brezposelnosti s tem, da bo ustanovila produktivno družbo za javna dela, ki bo nastopala kot upnica domačih posojil na temelju posojilniških zahtev države iz inozemskih posojil.

Za stabilizacijo dinarja

Belgrad, 2. avg. z. Da bi se vprašanje stabilizacije dinarja, ki je te dni v zaključni fazi, moglo končnoveljavno izvesti in dejanski kurz dinarja obdržati, je finančno ministrstvo storilo korake, da se v teku avgusta poravna del dolga pri Narodni banki in da se v septembru ves dolg 4 milijard v celoti likvidira.

Odkritje spomenika kralju Petru

Sarajevo, 2. avg. u. Danes se je na zelo svečan način proslavila 50 letnica obstoja sarajevske tobačne tovarne ob prisotnosti številnih oficijelnih zastopnikov. Pri tej priliki se je izvršila lepa svečanost. Pokojnemu kralju Petru se je odkril spomenik, ki je bil zgrajen s prostovoljnimi prispevki uradništva in delavstva tobačne tovarne. Spomenik je izdelala znana kiparka ga. Desničeva.

Zakonski načrt o zavarovanju kmeta

Belgrad, 2. avgusta. z. Novi zakon o zavarovanju kmetov vsebuje tudi odredbe o zavarovanju proti točji, ki se postavlja na zadržno podlago, ob udeležbi občine in države. V kmetijskem ministristvu se proučuje vprašanje ustanovitve zavoda, ki bi prevzel tako zavarovanje. Sedaj obstoja samo par zavodov, ki pa v svojem poslovanju ne izkazujejo nobenih pravih rezultatov.

Za varstvo naših gordev

Belgrad, 2. avgusta. V ministristvu za šume in rude so odobreni krediti za pogozdovanje. Ministristvo je naročilo direktorijem, da naj posvečajo posebno pozornost pravilniku o sekanju in pogozdovanju in izdajo stroge naredbe.

Pozdravni večer v Kočevju

Kočevje, 2. avgusta. Zvečer ob 9 se je vršil v slavnostni dvorani pozdravni večer, ki ga je priredil pripravljalni odbor na čast došlim gostom. Pozdravni nagovor v nemščini je imel dr. Arko. Nato so sledile pevske točke celjskega, ptujskega, mariborskega in kočevskega zbora. Končno so zapeli združeni zbori. Udeležence so pozdravili bivši narodni poslanec dr. Kraft, dalje dr. Grotte in zastopniki inozemskih kočevskih društev.

Imenovanja v poljedelskem resoru

Belgrad, 2. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za poljedelstvo ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so povišani:

Franjo Trampuž, višji poljedelski svetnik kr. banske uprave dravske banovine v I-5 za višjega poljedelskega svetnika iste banske uprave v I-4.

Viktor Zajec, višji veterinarski svetnik kr. banske uprave dravske banovine I-5, za višjega veterinarskega svetnika iste banske uprave v I-4.

Dr. Janko Rajar, veterinarski inšpektor pri kr. poslanstvu na Dunaju v I-4 za veterinarskega inšpektorja pri istem poslanstvu v I-4 a.

Dr. Andrej Vrvič, višji veterinarski svetnik v jugoslovanski svobodni zoni v Solunu v I-5, za veterinarskega inšpektorja iste zone v I-4.

Dr. Djuro Popović, svetnik ministrstva za poljedelstvo v I-4, za inšpektorja ministrstva v I-4 a.

Dr. Vitko Mlašić, tajnik ministrstva za poljedelstvo v I-5, za svetnika istega ministrstva v I-4 a.

Nesreče v Ljubljani

Včeraj okoli 4 popoldne se je v Florijanski ulici zaletel pod reševalni avto neki 5 leten deček iz Zvonarske ulice. Dečka bi kmalu povozil tramvaj, vendar se je otrok umaknil tramvaju in prišel pod reševalni avto, ki je tedaj počasi vozil mimo. Otroci si je nekoliko poškodoval čelo. Reševalni avto ga je s kraja nesreče takoj prepeljal v bolnišnico, kjer so otroku zašili rano. Poškodba ni nevarna za življenje.

Okrog 7 zvečer se je v barakah Pred Prulami obstrelil 18 letni Bruno Pirnat, pristojen v Trst. Kroglja iz revolverja mu je prebila prsno kožo pod ležalom. Rana je zelo nevarna. Pirnat je povedal, da se je obstrelil po nesreči pri manipuliranju z revolverjem.

V šiški je v bližini stražnice padel s kolesa 35 letni delavec Franc Kovač. Pri padcu si je zvinil levo roko. Kakor prva dva, je tudi njega prepeljal v bolnišnico reševalni avto.

Pravljina noč na prostoru SK Ilirije

Kakor skozi začarano ogledalo so zastrmele otroško zadržljive oči v veličastno igro ognjenih kač, bruhajočih zmajev, kristalnih slapov, srebrnih rib, padajočih zvezd, sikajočih komolov... Dnevne pravljice iz Tisoč in ene noči so zaživele v prividih, oko je zasluilo lepoto svojega mladega, zdavnaj izsanjanega kraljevstva — dvaliso in več utripajočih src je znova iz grenke realnosti podzavestno zahrepenelo po njem...

Pravljina noč! V rdečo-zelenem-modrem-zlatem-srebrnem svitu so se okopali obrzi, valovi ognjenih morij so pljuskali iz teme in nas vse kakor v kristalne palače podmorskih vil potopili...

Da smo v svojih najtišjih, najintimnejših, naj-samotnejših globinah še vedno otroci, majhni, ne-bogljivi, čudežnih pravljinskih prigradov — daleč od vsega vsakdanjega, dolgočasnega, puščobnega — žejni, je pokazala današnji aprireditve Jugoslovanske gasilske zveze. Okoli tri tisoč ljudi se je natpalc na prostoru Ilirije. Z živahnim, otroško naravnim in naivnim zanimanjem so sledili pestremu programu. Vzklikli nemega občudovanja in oduševljenega priznanja so se trgali iz stoterih grl. Skoro vsi, celo zastojkarji zunaj ograje, so prišli na svoj račun...

Atrakcija večera je bila iz neštetihi utripajočih luč pričarana slika sv. Florijana, patrona gasilcev, dalje z rdečim ognjem začrtana gasilska kapa z jubilejno številko 60 odspodaj in »Niagara slap«, ki je izzval pravcati vihar navdušenja — posebno med otroci, ki so bili sploh najhvaležnejša publika na tej gasilski prireditvi. Višek večera pa je bil prekrasen, umetniško zasnovan portret kralja Aleksandra.

Pravljina noč je izvenela v poslovilne besede, ki so s srebrnimi plamenčki zažarele iz teme: »Lahko noč!«

Takšen je bil konec današnjih gasilskih prireditve.